

Aprobat

Ordinul Directorului IMSP CRDM

nr. 01/2024 din 12.04.2024

REGULAMENT

cu privire la evidența, examinarea și raportarea practicilor ilegale și al avertizorilor de integritate în cadrul IMSP CRDM

I. Dispoziții generale

1. Presentul Regulament este aprobat în temeiul Legii nr. 122 din 12.07.2018 privind avertizorii de integritate, Hotărârii de Guvern nr. 707 din 09.09.2013 pentru aprobarea Regulamentului - cadru privind avertizorii de integritate și alte acte normative relevante.
2. Presentul Regulament stabilește procedura de depunere și de verificare a avertizărilor despre ilegalitățile săvârșite în cadrul IMSP CRDM, precum și de aplicare a măsurilor de protecție față de persoanele care avertizează benevol, cu bună-credință și în interes public despre ilegalitățile comise.
3. în sensul prezentului Regulament noțiunile utilizate semnifică:
 - avertizare de integritate* — dezvăluire cu bună-credință de către un angajat a unei practici ilegale ce constituie o amenințare sau un prejudiciu adus interesului public;
 - avertizor de integritate* - angajat care face o avertizare de integritate;
 - dezvăluire a practicilor ilegale* - dezvăluire a manifestărilor de corupție, după cum sunt definite și enumerate în Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, a încălcărilor de mediu, a încălcărilor drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a celor ce țin de securitatea națională, precum și a altor încălcări, acțiuni sau inacțiuni care amenință sau prejudiciază interesul public;
 - angajat* - persoană fizică care:
 - a) are sau a avut în ultimele 12 luni calitate de salariat, în sensul legislației muncii, în raport cu un angajator;
 - b) are sau a avut în ultimele 12 luni calitate de stagiar sau voluntar în raport cu un angajator;
 - c) are sau a avut în ultimele 12 luni raporturi juridice contractuale, civile cu un angajator;
 - structură specializată* - subdiviziunea de securitate internă/control intern din cadrul autorității sau subdiviziunea desemnată de către conducătorul autorității publice.
4. La primirea, înregistrarea și examinarea avertizărilor, precum și la aplicarea măsurilor de protecție, se va ține cont de următoarele principii:
 - a) *principiul bunei-credințe*, conform căruia avertizorul de integritate beneficiază de măsuri de protecție doar în cazul în care a făcut o sesizare fiind convins de realitatea stării de fapt sau că fapta constituie o încălcare a legislației;

b) *principiul confidențialității*, potrivit căruia conducătorul IMSP CRDM și Serviciul audit intern și integritate au obligația de a păstra confidențialitatea datelor personale ale persoanei ce face avertizarea, precum și orice alte date din conținutul avertizării, ce pot duce la divulgarea identității, indiferent de faptul dacă persoana care a depus avertizarea divulgă ulterior aceste informații terților;

c) *principiul responsabilității*, conform căruia persoana care face avertizarea este obligată să o susțină cu probe, în cazul în care dispune de acestea;

d) *principiul nesancționării abuzive*, potrivit căruia nu poate fi sancționată persoana care face o avertizare cu bună-credință, dar care, ulterior cercetărilor, se dovedește a fi nefondată.

II. Procedura de depunere și examinare a avertizării

5. Angajatorul IMSP CRDM desemnează în calitate de structură specializată și responsabilă de ținerea Registrului dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate - Serviciul audit intern și integritate.

6. Angajații sunt în drept să depună dezvăluiri ale practicilor ilegale, să fie recunoscuți în calitate de avertizori de integritate și să beneficieze de protecție în condițiile prevăzute de Legea nr. 122 din 12.07.2018 privind avertizorii de integritate.

7. Dezvăluirea practicii ilegale se face în scris, pe suport de hârtie, fiind semnată de către angajat fiind depusă la angajatorul IMSP CRDM, la Serviciul audit intern și integritate, prin lada „pentru sesizări și petiții despre fapte de comportament corupțional al angajaților și propuneri de fortificare a activității instituției” sau prin sistemul electronic de dezvăluire online pe pagina web a Centrului Național Anticorupție ori este comunicată la liniile telefonice anticorupție ale autorităților de examinare. Dezvăluirea se întocmește prin completarea de către angajat sau, după caz, de către operatorul liniei telefonice a formularelor prevăzute în anexele la prezentul Regulament.

8. Dezvăluirea practicii ilegale se înscrie în Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate, ținut de către Serviciul audit intern și integritate.

9. Persoana responsabilă din cadrul structurii specializate va asigura confidențialitatea datelor înscrise în Registru.

10. Serviciul audit intern, în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea avertizării sau informației, va verifica conținutul avertizării și va decide dacă aceasta ține de competența sa, transmitând, după caz, informația la organul sau instituția competentă, cu indicarea informației din avertizare, a materialelor confirmative, din care, la solicitarea avertizorului de integritate, sunt excluse orice date referitoare la avertizor.

11. Pentru a fi înregistrată în Registru și pentru a fi recunoscută drept avertizare de integritate, dezvăluirea practicilor ilegale trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) să fie făcută de un angajat al IMSP CRDM;

b) să se refere la activitatea IMSP CRDM;

c) să conțină informații/probe despre practicile ilegale și prejudicierea reală, iminentă sau potențială a interesului public;

d) persoana care face dezvăluirea trebuie să se identifice (nume, prenume, locul de muncă, date de contact, iar în cazul adresării în scris a avertizării de integritate – și semnătura).

12. Înregistrarea unei dezvăluiri a practicilor ilegale de interes public în Registru acordă

angajatului care o face statutul de avertizor de integritate.

13. Dacă dezvăluirea este înregistrată, angajatului, în contextul recunoașterii sale în calitate de avertizor de integritate, i se comunică următoarele detalii:

a) în cazul depunerii în scris a avertizării de integritate - confirmarea scrisă privind înregistrarea în Registru, prin eliberarea cotorului, faptul inițierii unei examinări a circumstanțelor descrise în avertizarea de integritate și termenul în care va fi informat despre rezultatele examinării;

b) în cazul comunicării avertizării de integritate prin telefon - numărul de înregistrare a apelului, faptul inițierii unei examinări a circumstanțelor descrise în avertizarea de integritate și termenul în care poate reveni cu un apel sau, după caz, în care operatorul îl va contacta telefonic (conform preferințelor angajatului) pentru a-l informa despre rezultatele examinării;

c) indiferent de modalitatea de comunicare a avertizării de integritate - despre respectarea confidențialității identității sale la examinarea dezvăluirii, cu excepția cazurilor de pornire a procedurilor penale sau contravenționale în care este atras în calitate de martor și solicită protecție;

d) în toate cazurile - faptul că statutul de avertizor de integritate îi va fi retras dacă, pe parcursul examinării, se constată că dezvăluirea nu întrunește vreuna dintre condițiile prevăzute la pct. 11.

14. În cazul în care, pe parcursul examinării dezvăluirii, se constată că aceasta nu întrunește condițiile prevăzute la pct. 11, informația transmisă se examinează în baza regulilor generale.

15. Avertizorul de integritate este informat, în scris sau, după caz, telefonic, în termen de 30 de zile de la data înregistrării în Registru, despre rezultatele examinării avertizării de integritate.

16. În cazul în care termenul prevăzut la pct.15 este insuficient, acesta poate fi prelungit cu încă 30 de zile, cu informarea corespunzătoare a avertizorului de integritate.

17. Dacă, în baza avertizării de integritate, este pornit un proces contravențional sau penal, avertizorului de integritate i se aduce la cunoștință că avertizarea de integritate va fi examinată în condițiile și termenele Codului contravențional al Republicii Moldova sau ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova.

III. Protecția avertizorului de integritate

18. Angajatul care, în legătură cu avertizarea de integritate pe care a făcut-o, este supus răzbunării (prin acțiuni, inacțiuni sau amenințări) din partea angajatorului sau a unei alte persoane din cadrul IMSP CRDM este în drept să solicite protecție de la angajator, în cazul dezvăluirilor interne ale practicilor ilegale și de la Avocatul Poporului, în cazul dezvăluirilor externe și publice ale practicilor ilegale. Angajatorul întreprinde acțiuni cu caracter administrativ în vederea încetării răzbunării împotriva angajatului, inclusiv la locul de muncă, și a asigurării protecției acestuia ca avertizor de integritate. Angajatorul anulează actele administrative cu valoare de răzbunare în legătură cu dezvăluirea practicilor ilegale făcută de avertizorul de integritate.

19. Avertizorul de integritate beneficiază de următoarele garanții:

a) transferul său ori al persoanei care întreprinde acțiuni de răzbunare, pe perioada

examinării cererii de acordare a protecției, într-o altă subdiviziune a entității, cu menținerea specificului de activitate, iar în lipsa acesteia - într-o subdiviziune care desfășoară o activitate conexă, pentru a exclude sau a limita influența persoanei care sa răzbunat în legătură cu avertizarea de integritate sau dezvoltarea practicilor ilegale;

b) sancționarea persoanei care s-a răzbunat în legătură cu avertizarea de integritate sau dezvoltarea practicilor ilegale ori, după caz, a conducătorului pentru neasigurarea măsurilor de protecție;

c) anularea sancțiunii disciplinare, constatată de către angajator sau, după caz, de către instanța de contencios administrativ, care i-a fost aplicată angajatului ca urmare a unei dezvoltări în interes public făcute cu bună-credință;

d) despăgubirea prejudiciilor materiale și morale suportate în urma răzbunării.

20. Pentru a beneficia de protecție, angajatul trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) să fie recunoscut în calitate de avertizor de integritate;

b) să fie supus răzbunării;

c) să existe legătură de cauzalitate între dezvoltarea practicilor ilegale și pretinsa răzbunare.

21. Protecția acordată poate fi retrasă în cazul constatării ulterioare a următoarelor situații:

a) informația comunicată nu este veridică, inclusiv se demonstrează că angajatul cunoștea sau trebuia să cunoască despre caracterul fals al conținutului dezvoltării sale (dezvoltarea nu este făcută cu bună-credință);

b) pretinsa răzbunare nu este reală;

c) între dezvoltarea de interes public și pretinsa răzbunare nu există legătură de cauzalitate.

IV. Sancționarea încălcărilor

22. Avertizorul de integritate care a făcut o avertizare despre care știa sau trebuia în mod rezonabil să cunoască că este falsă, poartă răspundere disciplinară sau penală, după caz.

23. Neluarea de către angajator a măsurilor de asigurare a dezvoltării practicilor ilegale în cadrul entității, nerespectarea confidențialității angajaților care dezvoltă practici ilegale și neasigurarea măsurilor de protecție a angajaților recunoscuți în calitate de avertizori de integritate, atrag răspundere disciplinară și/sau contravențională.

24. Divulgarea de către reprezentantul angajatorului sau al altor autorități de examinare a identității avertizorului de integritate persoanelor pretins responsabile de practicile ilegale, pe care acesta le invocă, atrage răspundere disciplinară și/sau contravențională.

25. Neluarea măsurilor de încetare sau de suspendare a faptelor care prejudiciază interesul public și/sau de preîntâmpinare a faptelor care pot cauza prejudicii ulterioare interesului public atrage răspundere contravențională sau, după caz, penală. Răzbunarea împotriva avertizorului de integritate atrage răspundere contravențională sau, după caz, penală.